

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
DERS TANITIM FORMU

Bölüm / Anabilim dalı	İlahiyat Fak. İslam Tarihi ve Sanatları	
Dersin Adı	İslam Tarihi: Medine Dönemi ve İslam Toplumunun Oluşumu	
Dersin Kodu		
Dersin Yarıyılı	Güz ☐ Bahar ☒	
Yarıyıl		
Dersin Dili	Türkçe ☒ Arapça ☐ İngilizce ☐	
Dersin Kredisi		
Teori	Uygulama.	Toplam Kredi
2	0	2
Dersin AKTS	3	
Dersin Öğrenim Türü	Teorik	
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, öğrencilere Hz. Muhammed'in Medine dönemini, İslam toplumunun yapılanmasını, siyasi, sosyal ve ekonomik dinamiklerini kapsamlı bir şekilde öğretmektir. Öğrencilerin, İslam'ın Medine'deki yayılışı, toplumsal dönüşümler ve Hz. Muhammed'in liderliği hakkında derinlemesine bilgi edinmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca, tarih metodolojisi ve kaynak kritiği becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	
Dersin İçeriği	Medine'nin tarihi kaynakları ve bu alandaki araştırmalar. Medine'de İslam toplumunun yapılanması: Muhacirlerin yerleştirilmesi, kardeşleştirme (muâhat) ve Mescid-i Nebî'nin inşası. Medine Sözleşmesi ve nüfus sayımı. Hz. Muhammed'in müşriklerle ilişkileri: Bedir, Uhud ve Hendek savaşları. Hudeybiye Antlaşması, Mekke'nin fethi ve Huneyn Savaşı. Yahudilerle ilişkiler: Beni Kurayza, Beni Nadir, Beni Kaynuka ve Hayber Yahudileri. Hristiyanlarla ilişkiler: Necrânîlerle antlaşma, Tebuk ve Mûte savaşları. Hz. Muhammed'in Medine çevresi ve diğer Arap kabileleriyle ilişkileri. Hz. Muhammed döneminde idarî, askerî ve ekonomik yapı. Hz. Muhammed'in kişiliği, ahlakı ve getirdiği ahlaki sistem. Hz. Muhammed döneminde kadın, çocuk, aile ve sosyal yapı. Aile reisi olarak Hz. Muhammed: Eşleri ve çocukları. Hz. Muhammed'in toplumsal alanda getirdiği yenilikler. Hz. Muhammed'in adalet anlayışı.	
Dersin Önkoşulları	Temel düzeyde İslam tarihi bilgisi. Hz. Muhammed'in Mekke dönemi hakkında genel bilgi sahibi olmak. Tarih metodolojisi ve kaynak kritiği konularında temel bilgi. Araştırma yapmaya ve okumaya istekli olmak.	
Dersi Verenler	Doç. Dr. Mustafa POLAT	mail : mustafa.polat@balikesir.edu.tr
Dersin Yardımcıları	---	mail :---
Dersin Staj Durumu	---	
Ders Kaynakları	Siretü İbn İshak (ö.151); Siretü İbn Hişam (ö.218); İbn Sa'd (ö. 230), Tabakâtü'l-Kübrâ; el-Belâzurî (ö. 279), Ensâbu'l-Eşraf ve Fütühu'l-Buldân.	
Dersin Yapısı		
Planlanan Öğrenme Aktiviteleri ve Metodları	Teorik Anlatımlar: Ders konularının akademik bir çerçevede sunulması. Kaynak Okumaları: Siyer, tarih ve temel İslam tarihi kaynaklarının incelenmesi. Tartışma ve Analiz: Öğrencilerin konular üzerine tartışarak analitik düşünme becerilerini geliştirmesi. Örnek Olay İncelemeleri: Medine dönemi olayları üzerinden tarihsel analiz yapılması. Sunumlar ve Raporlar: Öğrencilerin belirli konularda sunum hazırlaması ve yazılı çalışmalar yapması. Soru-Cevap ve Geri Bildirim: Öğrencilerin anlamadığı noktaların açıklanması ve interaktif öğrenme ortamı sağlanması.	

Ders Değerlendirme Ölçütleri			Ders AKTS Hesaplama İçeriği			
Yarıyıl Çalışmaları	Sayısı	Katkısı (%)	Etkinlik	Sayısı	Süre	Toplam İş Yüğü(Saat)
Ara Sınav			Ders Süresi	2	45+45	14 hafta x 2 ders saati
Kısa Sınav			Sınıf Dışı Çalışma Süresi			
Araştırma Ödevi	1	40	Araştırma ödevi	1	60	
Devam			Dönem Projesi	1	90	
Uygulama			Toplam İş Yüğü : 74 saat			
Proje			AKTS Kredisi : 3			
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	60				
Dersin Öğrenme Çıktıları		Medine dönemi İslam tarihinin temel kaynaklarını tanıma ve kullanma becerisi. Hz. Muhammed'in Medine dönemini tarihsel, sosyal ve siyasi bağlamda analiz edebilme. İslam toplumunun Medine'deki yapılanma sürecini anlama. Tarihsel olayları sebep-sonuç ilişkisi içinde değerlendirebilme. Hz. Muhammed'in liderlik, adalet ve toplumsal reformlarını kavrama. Bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak kaynak kritiği yapabilme. Elde edilen bilgileri yazılı ve sözlü olarak etkili bir şekilde sunabilme.				
Ders Konuları						
Hafta	Konu		Ön Hazırlık	Dökümanlar		
1	Medine'nin Tarihi Kaynak ve Araştırmaları		Hz. Muhammed'in hayatı ve Medine'nin tarihsel bağlamı hakkında genel bilgi edinir.			
2	Medine'de İslam toplumunun yapılanması: Muhacirlerin iskânı, muâhat ve Mescid-i Nebî'nin inşası		“			
3	Medine Sözleşmesi ve Nüfus sayımı		“			
4	Hz. Muhammed'in Müşriklerle ilişkileri: Bedir-Uhud-Hendek savaşları		“			
5	Hudeybiye antlaşması-Mekke'nin fethi-Huneyn savaşı		“			
6	Yahudilerle ilişkileri; Kurayza, Nadir, Kaynuka, Hayber Yahudileri		“			
7	Hıristiyanlarla ilişkiler: Necrânîlârla andlaşma, Tebuk, Mûte savaşları		“			
	Vize Sınavı					
8	Hz. Muhammed in Medine çevresi ve diğer Arap kabileleriyle ilişkileri		“			
9	Hz. Muhammed döneminde idarî, askerî ve ekonomik yapı		“			
10	Hz. Muhammed'in kişiliği, ahlakı, getirdiği ahlaki sistem		“			
11	Hz. Muhammed döneminde kadın, çocuk, aile ve sosyal yapı		“			
12	Aile reisi olarak Hz. Muhammed, Eşleri ve Çocukları		“			
13	Hz. Muhammed ve toplumsal alanda getirdiği yenilikler		“			
14	Hz. Muhammed ve adalet anlayışı					
	Final Sınavı					
Dersin Program Çıktılarına Katkısı		Tarihsel Kaynakları Kullanma Becerisi: Öğrenciler, İslam tarihi araştırmalarında birincil kaynakları kullanma yeteneği kazanır. Analitik Düşünme: Tarihsel olayların analizi ve yorumlanması süreci, öğrencilerin analitik				

	düşünme becerilerini geliştirir. Disiplinlerarası Yaklaşım: İslam tarihi, sosyoloji, siyaset bilimi ve kültür çalışmaları gibi disiplinler arası bir bakış açısı kazandırır. Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Öğrenciler, bilimsel yöntemlerle kaynak kritiği yapma ve araştırma sonuçlarını sunma becerisi edinir. Toplumsal ve Kültürel Farkındalık: İslam'ın Medine'deki yayılışı ve toplumsal dönüşümleri anlayarak, günümüz toplumlarına dair farkındalık kazanır.
--	---

Doç. Dr. Mustafa POLAT
İslam Tar. ve San. Bölümü
Bölüm Başkanı